

		өзге өсімдіктерге зиян келтірмеу жағын ескеруге үйрету. Табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу.	
31	Табиғат бұрышындағы тіршілік	Табиғат бұрышындағы жануарлар (балықтар, құстар, кірпі, тасбақа), өсімдіктер туралы түсінік беру. Жануарлар мен өсімдіктердің келтіретін пайдасы және оларды қорғау жөніндегі білімдерін кеңейту	балықтар, құстар, кірпі, тасбақа суреттері
32	« Шалқан» ертегісі	Ертегіні оқу арқылы балаларды батылдыққа, адалдыққа, мейірімділікке, еңбек сүйгіштіке тәрбиелеу.	Көрнекіліктер
33	Ана біздің гүліміз.	Отбасындағы ананың рөлі туралы түсінік беру. Балалардың өздеріне аналары жайлы әңгімелету арқылы отбасы мүшелерінің арасындағы сыйластық туралы түсінік. Ананы қадірлеуге тәрбиелеу.	Отбасы мүшелерінің суреттері
34	Туған өлкем.	Туған өлке туралы әңгімелеу. Туған өлкеге деген сүйіспеншіліктерін арттыру.	Көрнекіліктер
35	Ағайынбыз бәріміз Ә. Дүйсенбиев	Достық, ынтымақ сөздерінің маңыздылығын түсіндіру. Сыйластық, татулық туралы түсініктерін кеңейту.	Көрнекіліктер
36	Ерлік көрсеткен аталарымыз. Қ. Жұмағалиев	Балалардың «бейбітшілік» туралы түсініктерін бекіту. Патриоттық сезімге, достыққа тәрбиелеу. Көз қырағылығын нығайту.	Көрнекіліктер
Барлығы:			36 сағат

21	Алтын бала С.Тұрдалиев	Балаларды өзіне тапсырылған істі тиянақты орындауға, отбасында, достардың ортасында жауапкершілікті болуға, үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу	Көрнекіліктер
22	Шаттықшақ	Шаттық күндер екенін түсіндіріп, балалардың мерекелік көңілін көтеру. Өз ойларын еркін жеткізе білуге баулу, тақпақ, өлеңдерді мәнерлеп оқыту арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Кішіге қамқор болуға тәрбиелеу	Мерекелік суреттер
23	Ормандағы Шырша тойы	Балаларға әңгімені тыңдата отырып, қыс мезгілінің ерекшеліктерімен таныстыру. Ормандағы аңдарға қамқор болуға тәрбиелеу.	Көрнекіліктер
24	Қысқы еңбек	Балалардың қыс мезгілінде орындалатын еңбек түрлері туралы түсініктерін толықтыру.	Қысқы бейне суреттері
25	Қызыл кітап күпиясы	Қызыл кітап туралы түсінік беріп, қоршаған ортаны қорғау, оған қамқорлық жасау дағдыларын қалыптастыру. Жануарлар мен өсімдіктердің құруына әкеп соғатын себептерді түсіндіру. Табиғатты баулу.	Көрнекіліктер
26	Х А Қамзаұлы Оқу құралдары.	Балалардың білімге қызығушылығын арттыру. Оқу құралдары туралы түсінік беру. Оларды күтіп, таза ұстауға тәрбиелеу	Оқу құралдардың суреттері
27	Біз мектепке барамыз	Мектеп, мектепке қажетті құралдары туралы түсінік беру. Сурет бойынша сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. Сөйлем, әңгіме құрастыра білуге дағдыландыру. Білімпаз болуға тәрбиелеу.	Көрнекіліктер
28	Киіз үй жабдықтары	Киіз үйді ауа райының қандай жағдайында да пайдалануға болатындығын, балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту. Атадан-балаға мұра болып келе жатқан ұлттық құндылықтарымызды сақтауға баулу	Киіз үй жабдықтарымен танысу.
29	«Қарлығаш пен Дауіт» ертегісі	Ертегіні тыңдата отырып, қарлығаш адамға дос екенін түсіндіру. Қардан аққала соғып, қар қамалдар тұрғызуға болатынын үйрету.	Көрнекіліктер
30	Жасыл дәріхана	Жасыл дәріхана және оның қажеттігі жөнінде түсінік беру. Емдік қасиеті бар өсімдіктермен таныстыру, оларды қажеттігі мөлшерде ғана жинап,	Көрнекіліктер

10	Көліктегі әдептілік	Көлік ішіндегі мінез – құлық ережелерін сақтауға үйрету	Көрнекіліктер
11	Отбасы	Отбасы мүшелерін дұрыс атауға, сәлемдесіп қоштасуға, үлкенді сыйлауға, құрметтеуге тәрбиелеу. Көз бұлшықеттерін шынықтыру	Отбасы мүшелерінің суреттері
12	Алма. Е. Сүтеев	Балаларды бір – бірін сыйлауға, өзара тату болуға, қолындағы барын бөлісіп жеуге баулу. Жемістерді күтіп – баптауға, қамқор болуға тәрбиелеу	Жемістер көрнекілігі
13	Жыл құстары	Құстарға қамқор болуға, оларды күте білуге, құстарды қорғауға, аялауға әдістемелік құрал тәрбиелеуге. Көз бұлшық еттерін шынықтыру	Құстардың суреттері
14	Қайтып келер жаз	Жаз мезгілі туралы балалардың түсініктерін кеңейту. Жаз айларында айналада болатын өзгерістерді, табиғаттағы ерекшеліктерді бақылай білуге үйрету. Көз қимылын дамыту.	Табиғаттың суреттері
15	Жаңа жылым – келді.	Қыс туралы білімін бекіту. Жаңа жыл қызықты, отбасылық мерекесіне деген қызығушылығын арттыру	Қыс туралы көрнекіліктер
16	Қыс қызығы	Қыс мезгілінің ерекшеліктерін түсіндіру. Қыс мезгіліне деген қызығушылығын арттыру. Табиғатты бақылауға, қамқор болуға тәрбиелеу	Қыс туралы көрнекіліктер
17	Жануарлардың қысқы тіршілігі.	Төрт түлік малдың пайдасы туралы түсіндіру Көз бұлшықеттерін жаттықтыру	Төрт түлік малдың суреттері
18	Құстардың қысқы тіршілігі.	Құстардың тіршілігі туралы түсінік беру; Сабақ барысында орындатылған тапсырмалар арқылы ойлау қабілеттерін дамыту; Құстарға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу	Құстардың суреттері
19	Нан дастарханға қалай келдің.	Бауырсақтың дастарханға қандай еңбекпен келу жолдарын түсіндіру, нанды қастерлей білуге үйрету. Үлкендердің еңбегін бағалауға тәрбиелеу	Көрнекіліктер
20	Тоқтар бала	Ғарышқа тұңғыш ұшқан қазақ Тоқтар Әубәкіровтың ерлігін балаларға түсіндіру. Балаларды батылдыққа, төзімділікке, еліне адал азамат болуға тәрбиелеу. Оз ойларын еркін жеткізе білуге баулу, есте сақтау қабілеттерін дамыту.	Көрнекіліктер

№	Тақырыбы	Мақсаты	Керекті құрал-жабдықтар
1	Менің отбасым	Балаларға отбасы мүшелері туралы тақпақтар жаттата тіл байлықтарын байыту. Өз отбасы туралы жақсы ой – тілектерін достарымен бөлісуге үйрету. Мақал – мәтелдер жаттату. Отбас мүшелерін құрметтеп қадірлеуге тәрбиелеу.	Отбасы туралы көрнекілік.
2	Менің атам мен әжем	Балаларға өз ата әжелерімен бірге нағашы ата әжелері бар екенін түсіндіру. Нағашы жұрттың кім екенін үйрету. Мақал - мәтелдер жаттату. Отбасы мүшелерін құрметтеп қадірлеуге тәрбиелеу.	Көрнекіліктер
3	Менің бауырларым	Отбасындағы туыстық қатынас туралы білімдерін жетілдіре түсу. Аға, іні, қарындас, әпке туралы түсінік беру. Мақал – мәтелдер мен жаттау жаттату. Отбасындағы татулыққа тәрбиелеу	Отбасылық суреттер
4	Отбасындағы мерекелік дәстүр	Отбасындағы мерекелік дәстүрлер туралы айтуға, балалардың танымдық көзқарастарын молайта түсу. Мақал - мәтелдер жаттата, мақтанышпен әңгімелете, татулыққа, сыйластыққа тәрбиелеу	Мерекелік суреттер
5	Мамандықтар	Адамдардың әртүрлі мамандықтар туралы балалардың білімдерін жетілдіру. Балалардың мұнайшы, шахтер құрылысшы мамандықтар туралы түсінігін қалыптастыру. Пайдалы қазба байлықтары және олардың алыну жолдары, олардан не жасалатыны жайлы түсіндіру	Мамандықтар туралы көрнекіліктер
6	Алтын күз	Жомарт күздің жомарттығы туралы айту. Күз туралы мақал - мәтелдер жаттау, жыл мезгілінің ішіндегі күз туралы санамақ жаттата танымдылықтарын арттыру.	Күз туралы суреттер
7	Ас – атасы нан	Біздің елдің басты басты байлығымыз туралы мағұлмат беру. Нан туралы ырымдар мен мақалдар жаттату.	Нан туралы көрнекіліктер
8	Ойыншықтар әлемі	Балаларға ойыншықтар туралы түсінік беріп, тақпақтар жаттату. Достыққа тәрбиелеу. Мақал - мәтел жаттату	Көрнекіліктер, тақпақ жаттату.
9	Соқыртеке ойыны.	Қазақтың ұлттық ойыны соқыр текені ойната, тақпақтар жаттату. Есте сақтау қабілеттерін арттыру, татулыққа, достыққа тәрбиелеу	Ойын ойнату.

Мақсаты:

Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың ана тілінің ережелері мен базалық нормаларын игеру және оны қолдана білу іскерліктерін дамыту

Міндеттері:

- Балалармен сөздік жұмысын жүргізу;
- Қоршаған ортадағы түрлі құбылыстар жайындағы түсініктерін дамыту;
- Белсенді тілдік қарым-қатынас жасауға үйрету;
- Айналадағы заттардың қасиеті мен сапасын, түр-түсін, пішінін ажыратуға үйрету;
- Мектеп жасына дейінгі балалардың сөздік қорын дамыту.

Мазмұны:

- Сөйлем
- Отбасы мүшелері
- Сөйлем құрылымы
- Сөз тіркестері
- Тіл ұстарту жаттығулары
- Сөйлем құрылымына талдау
- Сөздерді буынға бөлу

Түсінік хат

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында бала тілін дамытуға, олардың сөздік қорларын молайтуға, ауызша сөйлеуге үйрете отырып, үйренген сөздерін күнделікті өмірде еркін әрі күнделікті іс- әрекет кезіндегі тілдік қарым- қатынаста қолдана білуге жаттықтыру ісіне ерекше мән берілген. Яғни, мектеп жасына дейінгі кезеңде балалармен сөздік жұмысын жан-жақты жүргізу «Коммуникация» білім беру саласының негізгі міндеттерінің бірі болып саналады.

Педагог балалармен сөздік жұмысын жүргізе отырып, оларды айналасындағы заттармен таныстырып, атын атай білуге, қасиеті мен сапасын, түр - түсін және пішінін ажырата білуге, қоршаған ортадағы түрлі құбылыстар жайындағы ұғым, түсініктерін дамытуға және белсенді түрде тілдік қарым - қатынас жасай білуге үйретеді.

Балалардың сөздік қорын молайтуда ойынның, тапсырма жаттығулардың орны ерекше. Ойын арқылы балалардың сөздік қоры дамып, ауызша сөйлеу машығы тез игеріледі, таным белсенділіктері қалыптасады, сондай-ақ ақыл- ойы өсіп жетіледі. Ұрпақтан ұрпаққа жалғасын тауып келе жатқан, әрі үлкен мәні бар мәдени шығармашылық - саусақ ойыны болып табылады. Саусақ ойынын ойнай отырып, балалар қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстарды, жан - жануарларды, құстарды, ағаштарды т.б көптеген бейнелерді бейнелей алады. Сөйлеу тілі мүшелері әрекетінің қозғалуларының дамуы қол саусақтарының нәзік қимылдарының дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, бала қолының ептілігін толық жетілдіру, түзету жұмыстарын жүйелі жүргізуді қалайды.

Балалардың тіл жаттығулары:

- тілін дамытуға өлшеусіз үлес қосады;
- қимыл арқылы өлең жолдарын қиындықсыз түсініп, жаттап алады;
- айтылуы қиын дыбыстарды дұрыс айтуға ойын түрінде тез жаттығады;
- есте сақтау қабілеті артады;
- елестету арқылы қиялын дамытады;
- әр кейіпкердің рөліне енуді үйреніп, даусын құбылтып, еркін сөйлеуге жаттығады;
- өлеңдерді жаттап, жан-жануарлардың дыбыстарын салу арқылы айтылуы қиын ызың, үнді дауыссыз дыбыстарды анық айтып үйренеді;
- ертегіні тыңдай отырып дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы жалпы түсініктері дамиды.

Ұсынылып отырған бағдарламада тіл жаттығуларының мақсаттарына сәйкес қол қимылының белсенділігін арттыруға өз үлесін қосатын қол еңбегінің үлгілері берілген.

КМҚК №11 "Таңшолпан" бөбекжай - бақшасы

**№1 педагогикалық кеңес шешімімен
"Бекітілді"**

Бөбекжай- бақша директоры

 С.Ж.Жанекешова

**№4 «Балапан» ересек тобының
«Бәрін білгім келеді»
вариативтік компонент
ұйымдастырылған оқу қызметінің жоспары**

2020-2021 оқу жылы